

СТРУКТУРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РУХОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ДІВЧАТОК МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Худолій О.М., Мірошніченко Д.Т.

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
Харківський національний
економічний університет

Постановка проблеми. Аналіз структури рухової підготовки має важливе значення для визначення стратегії розвитку рухових здібностей у школярів молодших класів.

Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що рівень розвитку рухових здібностей є основою для підвищення ефективності навчального процесу в початковій школі (Ф.Г. Казарян, 1964; Є.П. Ільїн, 2003; М.В. Зубаль, 2008; Н.В. Москаленко, 2007; О.М. Худолій, 2011).

У зв'язку з викладеним вище, представляється актуальним дослідження структури рухової підготовки молодших школярів.

Зв'язок теми дослідження з науковими програмами, планами, темами. Тема дослідження є складовою комплексної програми науково-дослідної роботи Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди на 2012—2016 рр. з проблеми «Теоретико-методичні основи моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків» (№ держ. реєстрації 0112U002008).

Мета дослідження — визначити структуру рухової підготовки дівчаток молодшого шкільного віку.

Для цього було підбрано двадцять тестів, які характеризували наступні прояви рухового хисту: 1. Сила — 6 тестів. 2. Гнучкість — 3 тести. 3. Управління рухами в просторі — 3 тести. 4. Управління рухами за часом — 4 тести. 5. Управління рухами за ступенем м'язових зусиль — 2 тести. 6. Прудкість — 2 тести.

Для обробки результатів тестування був використаний факторний аналіз.

Результати дослідження. Результати факторного аналізу наведені в таблицях 1, 2. У дівчаток 7 років в результаті аналізу виділилося

чотири фактори. Перший фактор пояснює 46,3% варіації результатів в загальній дисперсії. З першим фактором мають найбільшу кореляцію «Три стрибки по міткам за 5 сек» (0,948), «З упору лежачи згинання і розгинання рук» (0,885), «Відведення лівої ноги в сторону» (-0,827). Фактор отримав назву «Загальна фізична підготовленість».

Другий фактор пояснює 22,5% варіації результатів в загальній дисперсії. З фактором найбільшу кореляцію мають показники управління рухами. Фактор інтерпретується як «Управління рухами».

Третій фактор пояснює 17,1% варіації результатів в загальній дисперсії. З фактором має найбільшу кореляцію бистрота рухів. В зв'язку з цим фактор має назву «Бистрота».

Четвертий фактор уточнює другий.

У дівчаток 8 років також спостерігається чотирьох факторна структура рухової підготовленості.

Перший фактор пояснює 38,4% варіації результатів в загальній дисперсії. З першим фактором найбільшу кореляцію мають показники управління рухами і статичної сили. Фактор отримав назву «Силова підготовка». Це пояснюється тим, що фактор підсилюється якщо зростає помилка в управлінні рухами, які потребують достатньої силовій підготовленості, тобто недостатня силова підготовленість призводить до збільшення помилок в управлінні рухами.

Другий фактор пояснює 25,7% варіації результатів в загальній дисперсії. З фактором найбільшу кореляцію має теппінг-тест. В зв'язку з цим фактор інтерпретується як «Бистрота».

Третій фактор пояснює 18,3% варіації результатів в загальній дисперсії. З фактором найбільшу кореляцію має «Стрибок в довжину з місця». Фактор має назву «Швидкісна сила».

Четвертий фактор смислового навантаження не несе.

Таким чином, у дівчаток 7 і 8 років спостерігається чітка структура рухової підготовленості, яка має тенденцію до зміни з віком. У дівчаток 7 років найбільш інформативними тестами для контролю за руховою підготовленістю є: «З упору лежачи згинання і розгинання рук», «Викрут в плечовому суглобі, см», «Стрибок в довжину з мінімальним збільшенням довжини», «теппінг-тест».

У дівчаток 8 років найбільш інформативними тестами для контролю за руховою підготовленістю є: «З положення лежачи на животі, прогнутися, с», «викрут в плечовому суглобі, см», «стрибок в довжину з мінімальним збільшенням довжини», «теппінг-тест».

Висновки:

1. У факторній структурі рухової підготовленості дівчаток 7 років виділяється «Загальна фізична підготовленість», «здібність до управління рухами», а також «Здібність до прудких ненавантажених рухів».

2. У факторній структурі рухової підготовленості дівчаток 8 років виділяється «Силова підготовленість», «Здібність до прудких ненавантажених рухів» та «Швидкісно-силова підготовленість».

Перспективою подальших досліджень є вивчення впливу рівня розвитку рухових здібностей на процес навчання фізичним вправам школярів молодших класів.

Список літератури

1. *Ильин Е.П.* Психомоторная организация человека: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2003. — 384 с.
2. *Зубаль М.В.* Темпи розвитку фізичних якостей хлопців різних соматотипів в онтогенезі шкільного періоду / Зубаль М. В. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. моногр. за ред. Єрмакова С. С. — Х., 2008. — № 9. — С. 50—54.
3. *Казарян Ф.Г.* Динамика развития мышечной силы у школьников / Казарян Ф.Г. // Теория и практика физ. культуры. — 1964. — № 3. — С. 36—39.
4. *Москаленко Н.В.* Фізичне виховання молодших школярів: [монографія]. — Д.: Інновація, 2007. — 252 с.
5. *Худолій О.М.* Закономірності розвитку силових здібностей у фізичному вихованні і спорті. Повідомлення I, II // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 1, 2.